

Úloha 1. Dokažte následující identitu

$$\sum_{i=0}^n \binom{n}{i} \binom{n}{n-i} = \binom{2n}{n}$$

kombinatorickou úvahou.

Definice 1. Konečný pravděpodobnostní prostor je dvojice (Ω, P) , kde Ω je konečná množina a $P : 2^\Omega \rightarrow [0, 1]$ je funkce taková, že

- (i) $P(\Omega) = 1$,
- (ii) $P(A) = \sum_{\omega \in A} P(\{\omega\})$.

Prvkům množiny Ω říkáme *elementární jevy*, prvkům množiny Σ říkáme *jevy* a funkci P říkáme *pravděpodobnost*.

Definice 2. Klasický pravděpodobnostní prostor (Ω, P) je takový pravděpodobnostní prostor, kde platí

$$\forall \omega \in \Omega : P(\{\omega\}) = \frac{1}{|\Omega|}.$$

Definice 3 (Podmíněná pravděpodobnost). Pravděpodobnost jevu A za podmínky $B, P(B) > 0$ definujeme

$$P(A|B) = \frac{P(A \cap B)}{P(B)}.$$

Věta 1 (Věta o úplné pravděpodobnosti). Mějme množiny $B_1, B_2, \dots, B_n$ po dvou disjunktní, pro které platí $\bigcup_{i=1}^n B_i = \Omega$ (jde o tzv. *disjunktní rozklad* Ω) a navíc $\forall i : P[B_i] > 0$. Potom pro $A \in \Sigma$ platí

$$P[A] = P[A|B_1]P[B_1] + P[A|B_2]P[B_2] + \dots + P[A|B_n]P[B_n]$$

Věta 2 (Bayesova věta). Nechť $A \in \Sigma$ a množiny $B_1, \dots, B_n$ tvoří disjunktní rozklad Ω a $\forall i : P[B_i] > 0$. Potom platí

$$P[B_i|A] = \frac{P[A|B_i]P[B_i]}{\sum_j P[A|B_j]P[B_j]}$$

Definice 4. Náhodná veličina na konečném pravděpodobnostním prostoru je libovolná funkce $X : \Omega \rightarrow \mathbb{R}$.

Definice 5. Nechť $X : \Omega \rightarrow \mathbb{R}$ je náhodná veličina na konečném pravděpodobnostním prostoru. Střední hodnotu X definujeme jako

$$\mathbb{E}[X] := \sum_{\omega \in \Omega} P(\{\omega\})X(\omega).$$

Věta 3 (Linearita střední hodnoty). Nechť jsou X, Y náhodné veličiny, $\alpha \in \mathbb{R}$, platí:

$$\mathbb{E}[\alpha X] = \alpha \mathbb{E}[X], \quad \mathbb{E}[X + Y] = \mathbb{E}[X] + \mathbb{E}[Y].$$

Definice 6. Indikátor jevu A je náhodná veličina $I_A : \Omega \rightarrow \{0, 1\}$, daná předpisem

$$I_A(\omega) = \begin{cases} 1 & \text{pro } \omega \in A, \\ 0 & \text{pro } \omega \notin A. \end{cases}$$

Platí $\mathbb{E}[I_A] = P[A]$.

Úloha 2. Házíme třemi šestistěnnými kostkami.

- a) Kolik je v našem pravděpodobnostním prostoru elementárních jevů? Jak bychom je reprezentovali?
- b) Jaká je pravděpodobnost, že nám padl součet 16?
- c) Jaká je pravděpodobnost, že na kostkách máme:
 - 1) alespoň jednu šestku
 - 2) právě dvě šestky

- 3) na všech to samé číslo
- 4) na každých dvou různá čísla
- d) Jsou jevy „Na první kostce padlo alespoň j “ a „Na první kostce padlo sudé číslo“ nezávislé pro $j = 4$? Co pro $j = 5$?
- e) Jaká je podmíněná pravděpodobnost, že nám padla alespoň jedna šestka jestliže součet hozených čísel je 8?
- f) Předpokládejme, že házíme n kostkami. Jaká musí být hodnota parametru n , aby byl jev „Alespoň na 3 kostkách padne alespoň 4“ pravděpodobnost přesně $\frac{1}{2}$?

Úloha 3. Předpokládejme, že neznámou nemocí je trpí 10% populace. Test odhalí nakaženou osobu s pravděpodobností 97% a naopak u zdravého ji vyloučí s pravděpodobností 90%. Když otestujeme náhodnou osobu, jaká je pravděpodobnost, že výsledek bude správný, pokud

- a) výsledek vyšel pozitivní,
- b) výsledek vyšel negativní.

Úloha 4. Sázková společnost vyrobila 10 000 stíracích losů. Právě jeden z nich vyhrává 100 000 korun, pět vyhrává 50 000 korun a dalších 100 vyhrává 1 000 korun. Pokud jeden los stojí 100 korun, vyplatí se vám los koupit? Jaká je střední hodnota zisku, pokud si koupíme jeden los?

Úloha 5. Mějme náhodnou posloupnost z $\{0, 1\}^n$. Sérií nazveme maximální souvislý úsek stejných hodnot – tedy například posloupnost 1, 0, 0, 0, 1, 1, 0 obsahuje 4 série. Jaká je střední hodnota počtu sérií?